

Maahanmuuttajien yksinäisyys Kemissä
Mikseri maahanmuuttajien yksinäisyyden ehkäisijänä

Toivola-Luotolan settlementti Ry:n Mikseri-projekti

Tolonen Ville

Opinnäytetyö
Sosiaalialan koulutusohjelma
Ammattikorkeakoulu tutkinto
Sosionomi

2017

Sosiaalialan koulutusohjelma
Ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi

Tekijä	Ville Tolonen	Vuosi	2017
Ohjaajat	Heli Arola & Timo Marttala		
Toimeksiantaja	Johanna Axelsson Toivola-Luotolan Settlementti ry		
Työn nimi	Maahanmuuttajien yksinäisyys Kemissä		
Sivu- ja liitesivumäärä	32 + 7		

Työni tavoitteena on kartoittaa Mikseri-projektin asiakkaiden yksinäisyyttä ja eritoten projektin vaikutusta siihen. Se kartoittaa asiakkaiden yksinäisyyden määrää ja sen kokemuksia. Tämän kautta se kartoittaa myös projektin asiakkaiden kokemuksia itse projektista. Työn tekeminen on myös ollut vahva oppimiskokemus itselleni.

Työtä tehdessä ja erityisesti materiaalia kerätessäni koin hieman haasteita. Nämä haasteet pääosin liittyivät kielellisiin ymmärtämisvaikeuksiin. Aineistoa kerätessäni käytin strukturoitua kyselylomaketta ja teemahaastattelua. Kyselylomakkeita täytettäessä olin usein mukana selittämässä mitä epäselvät kohdat tarkoittavat. Aineistoksi sain kerättyä 38 täytettyä lomaketta ja neljä haastattelua.

Projektissa käy paljon väkeä ja sen koetaan lisäävän asiakkaiden sosiaalista aktiivisuutta ja vuorovaikutusta niin maahanmuuttajien, kuin suomalaistenkin kanssa. Projekti on siis selvästi hyödyllinen ja sen toiminta on tarpeellista.

Asiasanat maahanmuuttajat, yksinäisyys, monikulttuurisuus

Sosiaalialan koulutusohjelma
Ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi

Avainsanat: Maahanmuuttajat, Yksinäisyys ja Monikulttuurisuus

Muita tietoja: Esittelen työni PowerPoint esityksen kanssa 16.5.2017

Degree program in social services
Bachelor
Social services

Author	Ville Tolonen	Year	2017
Supervisor	Heli Arola & Timo Marttala		
Commissioned by	Johanna Axelsson, Toivola-Luotolan Settlementti ry		
Subject of thesis	Loneliness of Immigrants in Kemi		
Number of pages	32 + 7		

The aim of my thesis was to examine the loneliness of clients of the Mikseri project and especially the effects of the project on it. It measures the loneliness of the clients and examines experiences on it. While doing so it also gathers information about the experiences gained from the project itself. Working on the thesis has given me great experience about doing official research.

I encountered few challenges while gathering the data. These challenges were mainly about the linguistic incapability that some of the clients had. To collect the data I used a structured questionnaire and theme interviews. I often helped the clients to understand and fill in my questionnaire. I was able to gather 38 questionnaires and four interviews.

According to the data, the project has many visitors and it positively increases the social activity and interactions of the clients between the immigrants as well as with Finns. The project is clearly helpful and it is important.

Key words immigrants, loneliness, multiculturalism

Sosiaalialan koulutusohjelma
Ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi

Key words	Immigrants, Loneliness, and Multiculturalism
Special remarks	The thesis includes a PowerPoint presentation at 16.5.2017 on the seminar day

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	8
2 KÄSITTELYOSA.....	9
2.1 Yksinäisyyden käsite	9
2.2 Teoriat	10
2.3 Tutkimuskohde	12
2.4 Yleistä maahanmuutosta	13
3 TUTKIMUSMETODIEN ESITTELYÄ	14
4 TULOKSET JA ANALYYSI	16
4.1 Vastajat.....	16
4.2 Ihmissuhteiden lisääntyminen.....	17
4.3 Kielitaito.....	19
4.4 Sosiaaliset suhteet.....	20
4.5 Yhteisöihin kuuluvuuden tunne	22
4.6 Yksinäisyys ja yksin vietetty aika	23
5 HAASTATTELUT.....	25
5.1 Haastateltava 1.....	26
5.2 Haastateltava 2.....	26
5.3 Haastateltava 3.....	27
5.4 Haastateltava 4.....	28
LÄHTEET	31
LIITTEET	32

ALKUSANAT

Haluaisin kiittää Johanna Axelssonia työn mahdollistamisesta ja muita Mikseri-projektin työntekijöitä avoimesta vastaanotosta sekä avusta kyselylomakkeiden kanssa. Haluaisin myös kiittää opinnäytetyöni ohjaajia Heli Arolaa ja Timo Marttala pitkäjänteisestä ohjaustyöstä työni aikana.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni kartoittaa Mikseri-projektin asiakkaiden yksinäisyyttä. Se tarkastelee ilmiötä ja projektin vaikutuksia siihen keräämieni materiaalien ja omien pohdintojeni kautta. Heijastan pohdintani teoriaosion tietoihin.

Valitsin tämän aiheen opinnäytetyöni aiheeksi, koska koen sen kiinnostavaksi. Haluaisin työskennellä maahanmuuttajien parissa valmistuttuani. Tutkimukseni kautta pystyn syventämään osaamistani sillä sektorilla. Koin aiheen olevan myös ajankohtainen. Erilaiset kriisit ympäri maailmaa aiheuttavat jatkuvasti humanitääristä maahanmuuttoa.

Itse Mikseri-projektin löysin omien ohjaajieni kautta. Kerroin heille innostuksestani tehdä opinnäytetyö maahanmuuttajien parissa ja he esittelivät tämän vaihtoehdon minulle. Itse projekti antoi minulle erittäin vapaat kädet aiheen valinnassa ja sain valita minua kiinnostavan kohteen.

Työ on selvitystyö Mikseri-projektin asiakkaiden yksinäisyydestä. Sen tarkoitus on yksinkertaisesti kerätä tietoa asiakkaiden kokemuksista.

Rajaan tutkimukseni pääasiallisesti yksinäisyyteen. Tarkastelen myös asiakkaiden sosiaalista aktiivisuutta ja Mikserin vaikutuksia tähän.

2 KÄSITTELYOSA

Aloitan työni tarkastelemalla tutkimukseen liittyviä käsitteitä. Tarkastelen myös ilmiöitä eri teorioiden valossa.

Osion loppupuolella kerron Mikseri-projektista ja sen toiminnasta. Sen jälkeen kerron vielä maahanmuuttajista yleisesti.

2.1 Yksinäisyyden käsite

Opinnäytetyöni keskeinen teema on tutkia yksinäisyyttä. Yksinäisyys on sosiaalinen tila missä ihmisellä ei ole läsnä muita ihmisiä. Pelkkä yksin oleminen ei riitä täyttämään yksinäisyyden termiä. Se voi olla pitkäkestoista tai ohimenevää, mutta tärkeintä on subjektiivinen kokemus sen ahdistavuudesta. Yksinäisyys koetaan nimenomaan negatiivisena ja ahdistavana. (Mielenterveyden keskusliitto 2017.)

Ihminen tarvitsee sosiaalista vuorovaikutusta toisen ihmisen kanssa. Hän haluaa olla tärkeä ja kokea toisen ihmisen itselle tärkeäksi. (Mielenterveyden keskusliitto 2017.)

Yksinäisyyttä voi olla sosiaalista tai emotionaalista. Sosiaalinen yksinäisyys on seuraus sosiaalisen verkoston puuttumisesta. Emotionaalinen yksinäisyys taas johtuu tärkeimmän ihmissuhteen heikosta laadusta. Yksilöllä ei siis ole ystävää, jonka kanssa hän voisi puhua mistä vain. (Mielenterveyden keskusliitto 2017.)

Maahanmuuttajan saapuessa uuteen maahan on hänellä mitä luultavimmin yksinäisyyden kokemuksia uudessa ympäristössä. Varsinkin pakolaiset ja turvapaikanhakijat, jotka saapuvat Suomeen erityylisten kulttuurien ja kielten eron vuoksi, kohtaavat haasteita uusiin ihmisiin tutustuttaessa.

Ihmissuhteiden luonti on vaikeaa. Koulunkäynti on usein helppo tapa verkostoitua suomalaiseen yhteisöön. Moni maahanmuuttaja kuitenkin saapuu Suomeen peruskoulun jälkeen, eikä sen vuoksi välttämättä löydä tietään kouluun tai

kouluun missä olisi suomalaisia. Tämä voi altistaa ihmisen yksinäisyydelle ja syrjäytymiselle.

Humanitäärisistä syistä mahanmuuttanut on myös voinut kokea ihmissuhteiden menetyksiä viimeaikoina.

Yksinäisyys voi olla sidoksissa tilanteisiin tai tietyn kaltaisiin hetkiin. Tällöin yksinäisyyden tunne ilmenee lähinnä näissä tilanteissa. Ihminen voi kokea itsensä yksinäiseksi esimerkiksi kotona. Kodin hiljainen ympäristö saa yksinäisyyden tunteen helposti esille, koska siellä ei ole muita ihmisiä läsnä. Juuri tutkimuksessa mietin tätä. Mikserin asiakkaista osa voi tuntea yksinäisyyttä erityisesti kotonaan. (Nevalainen 2009, 13–16.)

Ihminen voi nauttia yksinolosta. Modernin maailman nopeasta tahdistista on välillä hyvä erottautua ja viettää aikaa yksin. Yksin vietetty aika antaa tilaa itsetutkiskelulle. Ajatukset kirkastuvat monille yksin kiireettömässä ajattelussa. Ajatusten selvittely suurten elämänmuutosten aikana voi luoda vapaavalintaisella yksinäisyydelle sijaa. Toinen taas haluaa harrastaa vapaa-ajallaan jotain ilman muiden arvostelua ja seuraa ilman sen suurempia muutoksia elämässä. Yksinäinen harrastaja voi kuitenkin haluta seuraa aina välillä, mutta sen löytäminen normaalisti yksin viihtyvälle ei välttämättä ole niin helppoa. (Nevalainen 2009, 18–21.)

2.2 Teoriat

Maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan usein tuetaan kotoutumispalveluilla. Näistä hyvänä esimerkkinä toimii juuri Mikseri-projekti. Palvelu on hyvää ja tarpeellista, mutta usein se lähinnä auttaa yksilöä verkostoitumaan muiden maahanmuuttajien kanssa. Tämän vuoksi Mikserikin yrittää tukea kotoutumista molempiin suuntiin. (Nevalainen 2009, 16–17.)

Maahanmuuttajien yksinäisyyden tunne voi olla erittäin vahvaa, jos he ovat jättäneet oman yhteisönsä ja se hylkii heitä. Samalla he eivät ole vielä päässeet kunnolla sisään uuteen yhteisöönsä. Tällöin he ovat yksinäisyyden kannalta vaikeassa tilanteessa. (Nevalainen 2009, 16–17.)

Maahanmuuttajia kohtaan muodostetuista asenteista on kaksi teoriaa. Konflikti ja kontaktiteoria selittävät kantaväestön asenteiden muovautumista maahanmuuttajia kohtaan. Konflikti teorian mukaan kantaväestön asenteet muuttuvat kielteisempään suuntaan, kun maahanmuuttajien määrä kasvaa ja kontaktit näiden ryhmien välillä lisääntyvät. Kielteiset asenteet lisääntyvät, koska ryhmät joutuvat kamppailemaan sosiaalietuuksista, työpaikoista ja muista rajallisista etuuksista. Kamppailu ei välttämättä ole realistista, mutta se voi silti tuntua siltä. (Jaakkola 2000, 28–30.)

Toisen eli kontakti teorian mukaan vaikutus on päinvastainen. Kun maahanmuuttajien määrä kasvaa, kontakteja tulee enemmän. Tämä auttaa yhteisöjä tutustumaan toisiinsa ja oppimaan toistensa toimintamalleja. Toiseen tutustumisen vähentää tuntemattoman pelkoa ja siten negatiivisia asenteita. Projektin asiakkaat joutuvat varmasti kokemaan erilaisia asenteita heitä kohtaan. Maahanmuuttajien määrä on ollut nousussa viime aikoina, joten ehkä aika näyttää kumpaan suuntaan asenteet muovautuvat. Uskoisin itse että molemmat teoriat toimivat yhtä aikaa ja vaikutukset riippuvat yksilöstä. (Jaakkola 2000, 28–30.)

Yksinäisyyteen johtavia teorioita on useita. Sitä tarkastellaan yleisesti neljän pääteorian valossa. Nämä ovat: psykodynaaminen, eksistentiaalinen, kognitiivinen ja interaktionistinen teoria. Psykodynaaminen teoria selittää yksinäisyyttä kyvyttömyydellä solmia ja ylläpitää ihmissuhdetta. Teoria selittää tätä kyvyttömyyttä usein lapsuuden aikana koetuilla epäonnistumisilla ja turvattomuuden tunteilla. Nämä epäonnistumiset koetaan traumaattisina ja ne siten estävät ihmistä toimimasta kunnolla aikuisiällä. Se pitää läheisyyden tarvetta ihmiselle välttämättömyytenä ja sen puuttuminen voi aiheuttaa yksinäisyyttä. (Tiikkainen 2011, 59–76.)

Eksistentiaalinen teoria selittää yksinäisyyttä hieman eritavalla. Sen mukaan yksinäisyys on luonnollinen osa elämää ja ihminen on väistämättä yksin elämässään sen eri vaiheissa. Syntymä ja kuolema ovat tästä esimerkki tilanteita. Ihminen ei voi teorian mukaan saavuttaa täydellistä kommunikointia toisten ihmisten kanssa, koska ajatusten ja tunteiden luku on mahdotonta. (Tiikkainen 2011, 59–76.)

Elämän erilaiset muutoskohdat aiheuttavat yksinäisyyden uhkaa. Juuri näiden tilanteiden työstäminen on teorian mukaan olennaista yksilön yksinäisyyden kokemuksen kannalta. Se jakaa yksinäisyyden kahteen ilmiöön. Yksinäisyyden pelkoon, mikä ajaa ihmistä tutustumaan muihin ihmisiin ja itse yksinäisyysahdistukseen. Tämä ahdistus on juuri negatiivinen kokemus yksinäisyydestä. (Tiikkainen 2011, 59–76.)

Kognitiivisen teorian mukaan yksinäisyys on psyykkinen tila. Sen mukaan yksinäisyyteen vaikuttaa, nykyhetki, menneisyys, persoonallisuus ja ympäristön tapahtumat. Yksinäisyyttä koetaan, kun oma toivekuva omista ihmissuhteista ei ole todellisuuden kanssa samanlainen. Teorian mukaan yksinäisyyttä voidaan lievittää ja ennaltaehkäistä siihen johtaneilla syillä, kuten sosiaalisten taitojen kehittämällä. Teoria n mukaan yksinäisyys voi olla myös sattuman syytä. Onnettomuudet ja muut itsestä riippumattomat tekijät voivat riistää läheisen keneltä vain. (Tiikkainen 2011, 59–76.)

Interaktionistinen teoria jakaa yksinäisyyden kahteen osaan. Se selittää sitä emotionaalista ja sosiaalisesta näkökulmasta. Emotionaalinen yksinäisyys on ihmisen oma kokemus tunnetason yksinäisyydestä, vaikka muita ihmisiä olisi läsnä. Sosiaalinen yksinäisyys taas on määrällistä yksinäisyyttä. Teoria pitää sosiaalisten suhteiden vähyyttä tai huonoa laatua negatiivisena ilmiönä. Sen mukaan yksilö tarvitsee itselleen vuorovaikutussuhteita. Teoria pyrkii selittämään yksinäisyyttä, eikä sinällään pohdi siihen johtaneita syitä. (Tiikkainen 2011, 59–76.)

2.3 Tutkimuskohde

Tutkimuksessani tarkastelen yksinäisyyttä juuri Mikseri-projektin asiakkaiden näkökulmasta. Projektin asiakkaat ovat maahanmuuttajia.

Mikseri on Meri-lapin alueella toimiva maahanmuuttajaprojekti. Projekti on ollut toiminnassa vuoden 2014 alusta. Sen rahoitus tulee RAY:ltä ja sitä hallinnoi Toivola-Luotolan settlementti RY. Sen alkuperäinen toiminta oli suunniteltu vuosille 2014–2016. Projekti kuitenkin sai jatkoa 2016 vuoden lopussa. (Mikseri esite, liite 2)

Mikseri tarjoaa asiakkailleen matalankynnyksen kohtaamispaikan ja muita palveluita. Palveluihin kuuluu muun muassa palveluohjausta, ryhmätoimintaa ja neuvontaa arjen asioissa. Lisäksi siellä voi opiskella suomen kieltä. Mikserissä kokoontuu erilaisia ryhmiä niin projektityöntekijöiden, kuin vapaaehtoisten vetämänä. (Mikseri esite, liite 2)

2.4 Yleistä maahanmuutosta

Kemissä on ulkomaalaistaustaisia ihmisiä 4.6 % vuonna 2015. Ulkomaalaistaustaisella ihmisellä tarkoitetaan sellaista, jonka molemmat vanhemmat ovat syntyneet Suomen ulkopuolella. (Tilastokeskus 2016.)

Maahanmuuttoon on useita eri syitä, mutta sen viisi yleisintä syytä ovat nämä: EU:n mukanaan tuoma vapaa, perhesiteen kautta tapahtuva, Opiskelu, työ ja humanitäärinen liikkuvuus. Mikserin asiakkaat ovat humanitäärisistä syistä muuttaneita. Vuonna 2011 humanitäärinen maahanmuutto kattoi 8 % kaikesta pysyvästä ja väliaikaisesta liikkuvuudesta. (Väestöliitto 2017a.)

Tutkimukseen osallistuneiden lähtömaissa on meneillään konflikteja ja ne ovat erittäin levottomia. Nämä levottomuudet ovat suuri syy maahanmuutolle noista maista. (Ulkoasiainministeriö 2017a.) (Ulkoasiainministeriö 2017b)

Ulkomailla syntyneitä maahanmuuttajia Suomessa oli vuonna 2014 5.9 % väestöstä. Luku on 321 977. Mistä suurin osa on entisestä Neuvostoliitosta, Virosta ja Ruotsista. Luku on suhteellisen pieni verrattuna muihin Euroopan maihin, mutta se on nousussa kokoajan. (Väestöliitto 2017b.)

3 TUTKIMUSMETODIEN ESITTELYÄ

Keräsin opinnäytetyöni materiaalit vuoden 2016 joulukuussa. Käytin kahta erilaista tiedonkeräysmetodia. Pääasiallinen materiaalin keräykseni tapahtui strukturoidun kyselylomakkeen kautta, johon vastasi 38 henkilöä. Strukturoidun kyselylomakkeen löydät liitteistä (liite 1). Haastattelin myös neljää henkilöä. Haastattelut etenivät kyselylomakkeen mukaisesti.

Kyselylomakkeeseen vastaaminen tapahtui nimettömästi, eikä vastaajia voida jäljittää täytettyyn lomakkeeseen. Haastattelut toimivat samalla periaatteella.

Kyselylomake koostuu 22 kysymyksestä. Kysymyksiin vastaaminen tapahtuu pääosin kahdella tavalla. Kyllä ja ei vastausvaihtoehdot, sekä arvo asteikko yhdestä viiteen. Arvo asteikko kysymykset käsittävät kymmenen väittämäkysymystä, jonka totuudenmukaisuutta vastaaja arvio. Lomakkeen alusta löytyy kolme vastaajia kategorisoiva kysymys. Nämä kysymykset kattavat vastaajan sukupuolen, iän ja lähtömaan.

Kyselylomakkeen tarkoitus on kartoittaa mikserin toiminnan vaikutuksia sen asiakkaiden yksinäisyyteen. Tästä johtuen kysymysten teemat tarkastelevat tätä eri puolilta. Kysymyksiä on Mikserissä käynnin tiheydestä aina itse yksinäisyyden subjektiivisenkokemuksen arviointiin.

Lomake on tarkoitettu maahanmuuttajille ja se on sen vuoksi pyritty tekemään mahdollisimman selkeäksi ja helpoksi ymmärtää. Tästä huolimatta lomakkeen täyttö tuotti usein ongelmia ja minun läsnäolonani lomakkeen täyttämässä oli tarvittua lähes poikkeuksetta. Olin lomakkeiden täytön yhteydessä melkein aina mukana ja kerroin samalla opinnäytetyöstäni tai opastin kysymyksiin vastaamisessa.

Haastatteluni eivät ole nauhoitettuja ja keräsin niistä muistiinpanot itse. Projekti oli lähenemässä loppuaan eikä materiaalin keräysaikana ollut vielä tietoa saako projekti jatkoa seuraaville vuosille. Haastateltavien saanti oli mielestäni haastavaa myös aihealueen vuoksi. Yksinäisyys on varmasti vaikea aihe puhua lähes kenelle tahansa. Näiden syiden vuoksi jätin nauhurin pois ja madalsin haastat-

teluun liittymiskynnystä. Kaikki haastatteluni olivat yksilöhaastatteluja. Valitsin yksilöhaastattelun, koska koin sen olevan sopiva tapa saada yksilöllisiä näkökulmia aiheesta. Uskon sen myös olevan hyvä tapa lähestyä aihetta, josta on vaikea puhua vieraalle ihmiselle.

Halusin haastatteluilta vapaamman kuvauksen yksinäisyyden kokemuksista ja muista kyselylomakkeen teemoista. Sain aikaiseksi hyvää keskustelua lähes kaikkien haastateltavieni kanssa, mutta tästä huolimatta haastattelujen tulokset olivat lähinnä kyselylomakkeiden tuloksia tukevia. Haastattelu tehtiin pääosin suomen kielellä välillä englantia hyödyntäen. Juuri heikko kielitaito saattoi mahdollisesti johtaa yksinkertaiseen kerrontaan ja tämä selittää osittain haastattelu-
tulosten suppeuden.

4 TULOKSET JA ANALYYSI

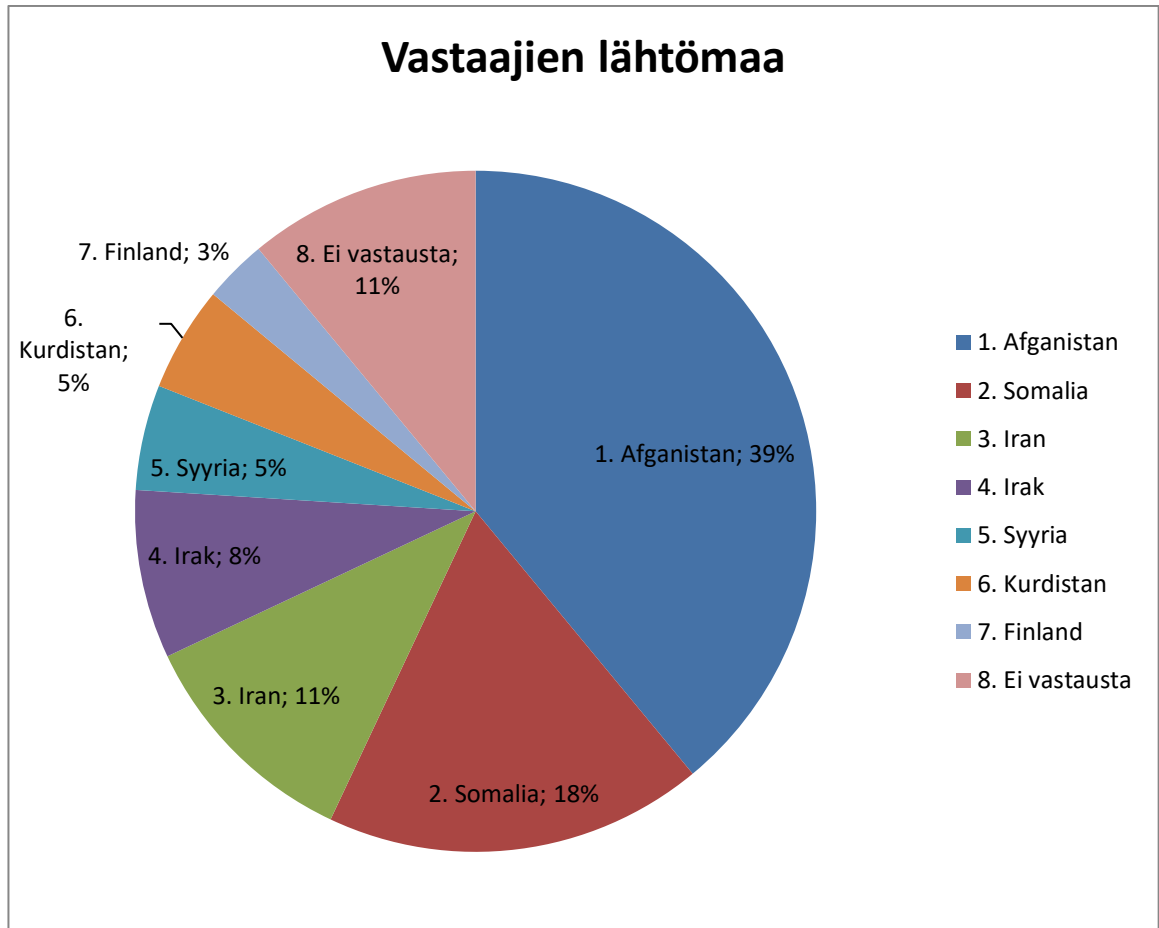
Kyselylomakkeet ja haastattelut tehtiin joulukuussa 2016. Keräsin aineistoa itse paikanpäällä olevana. Tuin vastaajia täyttämään lomakkeita. Avun tarve oli vaihtelevaa, mutta apua saatiin usein joko minulta tai toisilta täyttäjiltä heidän omalla äidinkielellään.

Kerron ensin kyselylomakkeiden tuloksia ja sen jälkeen palaan haastatteluihin tarkemmin. Haastattelut tukevat kyselylomakkeiden tuloksia, mutta kuvailevat myös yksilölliset elämäntilanteet.

4.1 Vastaajat

Kyselylomakkeeseen vastasi 38 vastaajaa. Vastaajista 30 on miehiä, 8 naisia ja 0 muu vastausta. Lomakkeen toinen kysymys kartoittaa vastaajien ikäjakamaa. 0–15-vuotiaita vastaajia oli kolme kappaletta, se on noin 8 %. 16–25-vuotiaita oli 19 mikä on 50 %. 26–40-vuotiasta oli 12 kappaletta, joka vastaa noin 32 %. Vastaajissa ei ollut yhtään yli 64-vuotiasta. Vastaajat olivat siis pääosin nuoria aikuisia. Ikäjakama näkyy selvästi projektissa käydessä.

Kuviossa 1 näkyy kaikki kyselylomakkeen vastaajat eriteltynä lähtömaan mukaan. Selvästi suurin osa vastaajista on Afganistanista noin 38 %. Somalia on toiseksi suurin vastaajaryhmä 18 %. Muut vastaajamaat ovat seuraavat: Iran 11 %, Irak 8 %, Syyria 5 %, Kurdistan 3 % ja epämääräinen Finland 3 %. 11 % vastaajista jätti kyseisen kohdan tyhjäksi. Käytännössä kaikki vastaajamaat ovat islaminuskoisia. (Kuvio 1)

Kuvio 1 Vastaajien lähtömaa

Kysymys numero neljä: "Kuinka usein käyt mikserissä?" sai seuraavanlaiset vastaukset. Joka päivä 14, pari kertaa viikossa 14, kerran viikossa kuusi, kerran kuussa yksi ja satunnaisesti kolme. Joka päivä ja pari kertaa viikossa vastausvaihtoehdot kattavat noin 73 % vastaajista. Tähän lisättynä kerran viikossa vaihtoehtojen vastausprosentti on melkein 90 %. Luvut kuvaavat selvästi kuinka usein vastaajat käyvät Mikserissä. Projekti on selvästi tärkeä asiakkailleen, koska käyttö on näin runsasta. On toki totta että kyselyyni vastaajat ovat suurella todennäköisyydelle Mikserin aktiivisempia käyttäjiä. Keräsin aineistoa kuitenkin reilun viikon ajan, joten ajanjakso mahdollisti monenlaisen vastaajan.

4.2 Ihmissuhteiden lisääntyminen

Kysymykset viidestä kahdeksaan kattavat seuraavat kysymykset: "5) Oletko tutustunut Mikserin kautta suomalaisiin?", "6) Oletko tutustunut Mikserin kautta maahanmuuttajiin?" "7)Oletko tutustunut suomalaisiin Mikserin toiminnan ulkopuolella" ja "8) Oletko tutustunut maahanmuuttajiin Mikserin toiminnan ulkopuo-

lolla?” Kysymykset kartoittavat Mikserin vaikutusta uusien ihmissuhteiden luontiin. Luonnollisesti ihmiset tutustuvat toisiinsa arjen toiminnoissa ja tässä tapauksessa Mikserin toiminnan ulkopuolella. Vastaajat olivat tutustuneet suomalaisiin noin samassa suhteessa Mikserin toiminnassa, kuin kaikkialla muualla. Mikseri on siis lisännyt positiivisia vuorovaikutussuhteita huomattavasti. Noin 73 % vastaajista kertoi tutustuneensa suomalaisiin Mikserissä ja sen ulkopuolella.

Maahanmuuttajiin tutustumisluvut eivät olleet aivan samanlaisia keskenään. Kaikki paitsi yksi vastaajista kertoi tutustuneensa maahanmuuttajiin mikserin toiminnassa. Vastaus on looginen, koska toiminnassa on mukana paljon ihmisiä ja uusiin maahanmuuttajiin tutustumiselta on vaikea välttyä. Noin 24 % vastaajista kertoi, ettei ole tutustunut toisiin maahanmuuttajiin Mikserin toiminnan ulkopuolella. Mikseri on siis ollut positiivinen kontaktien luoja myös tässäkin suhteessa.

Kysymykset kymmenestä yhteentoista kysyvät vapaa-ajasta Mikserin toiminnan ulkopuolelta. ”10) Minulla on Mikserin toiminnan lisäksi mielekästä tekemistä vapaa-ajalleni.” ja ”11) Minulla on harrastuksia Mikserin toiminnan ulkopuolella. Luonnollisesti 24 ja 27 vastaajaa vastasi kysymyksiin ”kyllä” vastausvaihtoehdolla. Vastaukset ovat tässäkin suhteessa loogiset, sillä ihmisellä on yleensä monipuolista tekemistä ajalleen työn, opiskelun ja harrastusten muodossa.

On tärkeä huomioida näiden kysymysten ei ja en osaa sanoa tulokset. Vain kymmenennessä kysymyksessä on ”en osaa sanoa vaihtoehto”. Nämä vastausvaihtoehdot saivat hieman yli 30 % ja alle 30 % vastauksista. Yksi vastaaja oli jättänyt vastaamatta kysymykseen 11. Luvut ovat huomattavan suuret. Uskoisin lukujen olevan valtaväestöä suuremmat. Harrastusten kautta on luontevaa solmia uusia ihmissuhteita tai verkostoitua harrasteyhteisöön. Niiden uupuminen voi lisätä yksinäisyyden kokemuksia.

Näitä kysymyksiä on myös hyvä verrata vastaajien Mikserissä käynti tiheyteen. Kuten aiemmin mainitsin, Mikserissä käynti on erittäin suosittua. Projektin toiminta siis luultavasti koetaan mielekkääksi. Osalle kävijöistään se voi olla ainut mielekäs harrastus ja kohtaamispaikka.

4.3 Kielitaito

Vastajat kokevat osaavansa suomea jonkin verran. Vastaukset jakautuvat mielestäni realistisesti. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oleminen on vastauksissa harvinaista, myös suomenkielen täysi osaamattomuus on harvinaista ja noin 15 % vastaajista edusti ääripäitä. (Diagrammi 1)

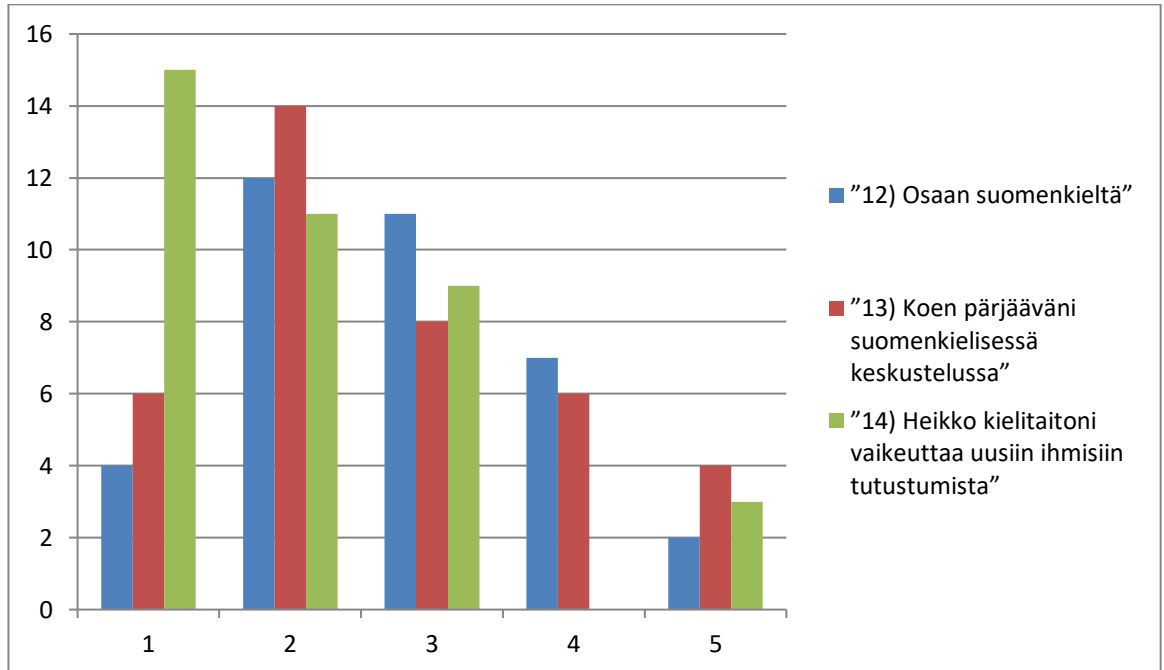
He kokevat pärjäävänsä suomenkielen keskustelussa melko hyvin, mutta kokevat oman kielitaitonsa kuitenkin haittaavan uusiin ihmisiin tutustuttaessa. Ehkä tämä johtuu heidän yleensä käytävän keskustelun luonteesta. Yksinkertaisia keskusteluita voi usein käydä muun muassa Mikserissä, kaupassa tai päivittäisissä palveluissa. (Diagrammi 1)

Kaikki kolme kysymystä saivat noin neljäsosan vastaajista vastaamaan ”neutraalin” tai ”en osaa sanoa” vaihtoehtoon Tämä voi kuvata juuri edelle mainitsemaani tilannetta. Keskustelun luonteen mukaan kielitaito on vaihtelevasti riittävä ja sen vuoksi arviointi on vaikeaa. (Diagrammi 1)

Kielitaidon koetaan vaikeuttavan erittäin paljon ihmissuhteiden luontia, vain kolme vastaajaa oli erimieltä tai vahvasti erimieltä. Kielitaito on erittäin suuressa osassa uusien ihmissuhteiden luomisessa uudessa maassa. Maahanmuuttajalla on mahdollisuus olla tilanteessa, jossa hän ei puhu samaa kieltä välttämättä kenenkään kanssa. Mikserissä opetetaan eritasoisesti suomenkieltä. Uskon tämän vähentävän opetukseen osallistuvien asiakkaiden yksinäisyyttä merkittävästi. Kielitaito tukee myös kotoutumista kokonaisvaltaisesti. (Diagrammi 1)

Moni haastateltavakin koki suomalaisiin tutustumisen vaikeaksi. He osoittivat selvää halukkuutta kuitenkin tutustua suomalaisiin, mutta kokivat sen haasteelliseksi. Jopa hyvää suomenkieltä puhuvat kokivat sen vaikeaksi, joten siihen liittyy laajasti myös muita haasteita kielellisten vaikeuksien lisäksi.

Diagrammi 1 Kielitaito

Diagrammissa vaakarivin arvot ovat seuraavat: "1" Täysin samaa mieltä, "2" samaa mieltä, "3" en osaa sanoa tai neutraali, "4" eri mieltä ja "5" täysin erimiel-
tä. Pystyriivi kuvaa vastaajien määrää. Kaaviossa kysymykset ovat kysymyslo-
makkeen kysymyksiä ja ne edustavat niiden tuloksia.

4.4 Sosiaaliset suhteet

Suoraan yksinäisyyden teemaan liittyvä kysymys: "15) Minulla on kavereita". On
positiivista huomata että noin 74 % vastaajista vastasi kysymykseen joko "täy-
sin samaa mieltä" tai "samaa mieltä" vaihtoehdolla.

On kuitenkin tärkeää ajatella kolmea muuta vastausvaihtoehtoa. noin 26 % vas-
taajista koki olevansa "eri mieltä" tai "täysin erimielttä", prosenttiosuus sisältä
myös "neutraalin en osaa sanoa vaihtoehdon". Mielestäni on kuitenkin outoa,
ettei vastaaja osaisi arvioida onko hänellä kavereita. Ehkä tämä johtuu ymmär-
tämisvaikeuksista tai neutraalista tuntemuksesta omaan kaveri tilanteeseen.

Interaktionistinen yksinäisyys teoria käsittää yksinäisyyden emotionaalisen ja
sosiaalisen tason kautta. Sen mukaan kaikilla tulisi olla vuorovaikutussuhteita,
etteivät he kokisi itseään yksinäisiksi. Suhteiden tulisi olla niin määrällisesti kuin

laadullisesti riittäviä. Vuorovaikutussuhteita voi olla monenlaisia, mutta kaverit ovat suuri osa sitä. Kuusi vastaajista vastasi kielteisesti, ettei heillä olisi kavereita. Teorian sosiaalinen yksinäisyys voi täytyä heidän kohdallaan, mikäli heillä ei ole muita vuorovaikutus-suhteita. (Tiikkainen 2011, 59–76.)

Kysymys 16) ”saan tukea ystäviltäni” ja 17) ”saan tukea sukulaisiltani”. antoivat hyvän kuvan tuesta. 76 % vastaajista saa tukea ystäviltään. 60 % vastaajista koki saavansa tukea sukulaisiltaan. Vastaajat siis kokivat saavansa tukea hie- man enemmän ystäviltä kuin sukulaisilta. Mikseri on mahdollisesti auttanut löytämään näitä ystäviä.

Tuki kuitenkin tuntui uupuvan osalta. 21 % vastaajista vastasi kielteisesti ystävil- tä tulevan tuen saantiin. Loput 3 % vastasi ”en osaa sanoa kohtaan”. Vastaajis- ta 30 % koki sukulaisilta saatavan tuen uupuvan ja 10 % vastasi ”en osaa sa- noa” kohtaan. En osaa sanoa kohta voi selittyä epäselvillä yhteyksillä sukulai- siin tai muuten vain kysymyksen ymmärtämisvaikeuksilla.

Haastateltavista moni koki saavansa tukea perheeltään. Kaikilla heistä oli oma perhe joten tämä selittää sitä. Olisi ollut mielenkiintoista haastatella myös per- heettömiä.

Maahanmuuttajien sukulaisilta saatavan tuen uupuminen tai vähyyys suhteessa kavereihin voi selittyä usealla eri tavalla. Heidän sukulaiset ovat voineet jäädä kotimaahan. Pitkä välimatka vaikeuttaa tuen antamista. Se voi myös selittyä huonoilla väleillä tai vähäisellä yhteydenpidolla.. Selityksiä on varmasti myös muita. Erot eivät kuitenkaan olleet liian suuret, joten en päättelisi tuloksista ko- vinkaan paljoa.

Vastaajat saivat kaikesta huolimatta runsaasti tukea. Ystävien ja sukulaisten tuki ei myöskään sulje pois toinen toistaan. Tämän vuoksi saatava tuki voi olla vieläkin laajempaa. Vastaajilla on myös positiivisen paljon kavereita.

Kaksi neljästä haastateltavistani koki saavansa erityistä tukea Mikseristä. Tuki oli heidän mukaan syvällistä ja käytännönläheistä millaista ei saa mistään muu- alta. (Haastattelu 1 & 2)

4.5 Yhteisöihin kuuluvuuden tunne

Eri kulttuurien välillä hyppäävä ihminen voi kokea itsensä yksinäiseksi, koska ei koe kuuluvansa kunnolla mihinkään yhteisöön. Oman maan vanha yhteisö on voinut jäädä taka-alalle tai poistua ihmisen elämästä syystä tai toisesta. Juuri maahanmuuttaja voi kokea yksinäisyyttä ennen integroitumistaan uuteen yhteisöön ja yhteiskuntaan. (Nevalainen 2009, 16–17.)

Tämän vuoksi kysyin kyselylomakkeessani juuri tästä kuuluvuuden tunteesta. Kysyin siitä kysymyksissä 19 ja 20. Kysymys 19) ”Koen olevani osa Mikseri ryhmää” ja 20) ”koen olevani osa suomalaista yhteiskuntaa”. Mikserin osallisuuden kokemukset olivat selvästi myönteisiä ja 60 % vastaajista vastasi täysin samaa mieltä tai samaa mieltä vaihtoehdolla. Vain 13 % vastasi kielteisesti. Vastaukset olivat mielenkiintoisia sillä 27 % vastaajista vastasi ”neutraalisti tai en osaa sanoa” vaihtoehdolla.

Omasta suomalaisen yhteiskunnan osallisuuden tunteesta 40 % vastasi myönteisesti ja 20 % kielteisesti. 40 % vastasi ”en osaa sanoa” vaihtoehdolla.

”Täysin samaa mieltä” vaihtoehto sai selvästi enemmän vastauksia kysymyksessä 19. Pieneen yhteisöön liittyminen ja kuuluvuuden tunteen saaminen on varmasti nopeampaa.

Mikseri selvästi lisää positiivista kuuluvuuden tunnetta asiakkaissaan. Kuuluvuuden tunne voi auttaa vastaajia löytämään myös suomalaisen yhteiskunnan osallisuuden ennen pitkää.

Mielestäni yllättävän moni vastasi ”en osaa sanoa” kohtaan. Nämä kysymys aiheutti paljon hämmennystä sanojensa kanssa. ”osa mikseri ryhmää” ja osa suomalaista yhteiskuntaa” olivat monelle vastaajalle haasteellisia hahmottaa. Tätä voi mahdollisesti selittää maahanmuuttajan viimeaikaisella saapumisellaan Suomeen tai Mikseriin. Lyhyen ajan jälkeen voi hankala hahmottaa omaa rooliaan yhteisössä.

4.6 Yksinäisyys ja yksin vietetty aika

Tässä osiossa tarkastelen juuri yksinäisyyttä käsitteleviä kysymyksiä. Kysymys numero yhdeksän on kysymys kyllä ja ei vastausvaihtoehdoilla. 18 ja 21 kysymykset ovat MieliPideväittämiä ja niihin vastattiin asteikolla 1-5.

9) ”Olen kokenut yksinäisyyden tunnetta Suomessa asuessani” sai 57 % Kyllä vastauksia ja 42 % Ei vastausta. Yksi vastaaja oli jättänyt kysymyksen tyhjäksi. Kyllä vastaus sai mielestäni yllättävän paljon vastaajia.

Yksinäisyyden kognitiivisen teorian valossa tarkasteltuna se on kuitenkin ymmärrettävää. Teoria pitää yksinäisyyttä psyykkisenä tilana, johon vaikuttaa menneisyys, nykyhetki, persoonallisuus ja ympäristön tapahtumat. Maahanmuuttajalla voi siis helposti olla yksinäisyydelle altistavia tekijöitä. Teorian mukaan yksinäisyyttä koetaan, kun oma toivekuva ihmissuhteista ja sen realistinen tilanne ovat ristiriidassa. Nämä kokemukset voivat kysymyksen mukaan olla väliaikaisia. (Tiikkainen 2011, 59–76.)

Kysymys 18) ”Mikserissä käynti on vähentänyt yksin viettämääni aikaa”. 65 % vastasi tähän Täysin samaa mieltä tai samaa mieltä ja 13 % valitsi kielteisen vaihtoehdon. 19 % vastaajista valitsi ”en osaa sanoa” vaihtoehdon ja yksi vastaajista oli vastannut kysymykseen niin epäselvästi, että en voinut tulkita sitä vastaukseksi ollenkaan.

Yksinäisyyden tunne luultavasti vähenee, jos vietät aikaasi Mikserin kaltaisessa ympäristössä, tyhjän kodin sijaan. Vastaajista 42 % vastasi olevansa täysin samaa mieltä. Tuntemukset ovat siis vahvoja. On myös mahdollista, että osa vastaajista kokee korostunutta yksinäisyyden tunnetta juuri tyhjässä kodissa yksin ollessaan. Tällaisessa tilanteessa kotoa pois pääsy lieventää luultavasti yksinäisyyden kokemuksia vahvasti. Tulosten perusteella Projektin toiminta on selvästi ollut positiivinen vaikuttaja. (Nevalainen 2009, 16–17.)

Koko kyselylomakkeen ehkä tärkein kysymys 21) ”Koen yksinäisyyttä” sai mielenkiintoiset vastaukset. Kaikki vastausvaihtoehdot saivat tasaisesti vastaajia. Tämän vuoksi kerron jokaisen vaihtoehdon erikseen. Täysin samaa mieltä sai 21 % ja samaa mieltä 15 %. En osaa sanoa/neutrali vaihtoehto sai 18 %. Eri

mieltä sai 13 % ja täysin eri mieltä 30 %. 3 % jätti vastaamatta kysymykseen kokonaan.

On mukava huomata täysin erimieltä vaihtoehdon saaneen eniten vastaajia. On kuitenkin tärkeää huomioida myönteisesti vastanneet. He kattavat 36 % kaikista. Luku on suuri. Yksinäisyys on siis ennako-olettamuksieni mukaan osa Projektin asiakkaiden elämää.

Haastateltavat kertovat selvästi kuinka he kokevat saavansa seuraa ja tukea Mikseristä. Kolme haastateltavista mainitsi erikseen projektista saamansa käytännönläheisen tuen ja seuran. Ne antavat vahvistusta toiminnan tärkeydestä. Positiivinen kuva projektin toiminnasta oli selvä.

Kysymys 22) "Voit vielä halutessasi kertoa omia ajatuksia yksinäisyydestä" sai vastaajilta vähän huomiota. Siihen vastasi kolme ihmistä. Kaksi heistä kertoi siitä kuinka mukavaa olisi tutustua suomalaisiin. "Musta tule tosi parempi jos olisi joku paikka kuin Mikseri että kävivät suomalaiset ja ulkomaalaiset yhdessä ja voisivat tutustua toisiin." Haastatteluissa oli usein puhe siitä, kuinka mukavaa olisi tutustua suomalaisiin paremmin. Lomakkeiden täytön aikana syntyneiden keskusteluiden perusteella suomalaisiin tutustuminen koetaan haastavaksi. Sitä vaikeuttavat muun muassa pitkä talvi, jolloin ihmiset liikkuvat vähän ulkona ja Suomalainen kulttuuri.

Yksi vastaajista kuvasi lyhyesti kuinka on hieman ikävää olla yksin. "Olen vähän surullinen kun olen yksin" Vastaus ei ole hirveän laaja, mutta silti kuvaa yksinäisyyden olemassa oloa projektin asiakkaiden keskuudessa.

5 HAASTATTELUT

Haastattelin tutkimuksessani neljää eri henkilöä. Haastatteluilla halusin saada syvällisempää tietoa aiheesta. Itse keskustelut etenivät kyselylomakkeen teemojen mukaan suhteellisen vapaassa järjestyksessä. Pyrin tukemaan rentoa ilmapiiriä ja annoin heidän kertoa vapaasti teemoista, mistä heillä oli paljon sanottavaa.

Kielitaidon puutteet olivat lähinnä rajoittavia vain ensimmäisessä haastattelussa. Viimeisessä haastattelussa hyödynsin omaa englannin kielen taitoa paikkaamaan selityksiä. Hän osasi sujuvaa englantia, joten tartuin tilanteeseen.

Yksinäisyys voi olla hankala ja kipeä aihe puhua. Tämän vuoksi madalsin kynystä osallistua haastatteluun. Haastattelut eivät ole nauhoitettuja ja vastaajat saivat vastata siihen anonyymisti. He kertoivat minulle paikoittain erittäinkin tarkkoja tietoja heidän koulutuksestaan ja olostaan Suomessa. Pyrin kertomaan asioista kuitenkin siten, että vastaajat eivät ole tunnistettavissa kertomuksistani.

5.1 Haastateltava 1

Ensimmäinen haastateltava oli haastateltavista ainoa nainen. Hän oli asunut Suomessa jo kauan. Hän kertoi käyneensä Mikserissä ja sitä edeltävissä projekteissa noin kuuden vuoden ajan. Alun perin hän oli kuullut toiminnasta kavereiltaan.

Hänen kielitaitonsa oli melko heikko joten haastattelu oli erittäin lyhyt. Hän oli opiskellut suomea muutaman vuoden. Hän ymmärsi kyselylomakkeen kysymykset hyvin, mutta ei kuitenkaan oikein osannut luoda omia kattavia vastauksia, vaikka yritin niitä kalastella.

Hän koki saavansa erityisen syvällistä apua Mikseristä käytännön asioihin. Apu oli myös hänen mukaan uniikkia, eikä samanlaista ole tarjolla muualla.

Projekti aktivoi häntä, muuten hän olisi yksin kotona vapaa-aikanaan. Tämä on tärkeä asia juuri tutkimukseni kannalta. Uskoisin tämän olevan samalla tavalla useammankin asiakkaan kanssa. Passivoituminen lisää yksinäisyyttä ja altistaa helposti myös muille sosiaalisille ongelmille.

Projektin jatkuminen oli epävarmaa haastattelun aikaan. Hän ei halunnut toiminnan päättyvän, koska hän koki sen hyödylliseksi.

5.2 Haastateltava 2

Toinen haastateltava on nuori mieshenkilö. Hän on aktiivinen Mikserin käyttäjä ja kertoo käyvänsä siellä noin pari kertaa viikossa.

Hän on ollut Suomessa alle kaksi vuotta perheensä kanssa. Hän on myös kiireinen koulujensa vuoksi, koska hän käy kahta erikoulua.

Aivan kuten ensimmäinen haastateltava hän kertoi saavansa paljon käytännön läheistä apua Mikseristä. Tukea hän saa myös perheeltään. Mikseri on selvästi tärkeä hänelle.

Omat ystävyysuhteet hän kokee pinnallisina. Seuraa riittää hyvin koulussa ja Mikserissä, mutta niiden ulkopuolella ei kavereita oikeastaan ole. Hän kokee

Mikseristä saamansa seuran miellyttäväksi, mutta haluisi kuitenkin tutustua enemmän kanta suomalaisiin ja eritoten oman ikäisiin. Hän kokee syvällisemmän tutustumisen suomalaisiin vaikeana.

Koulu antaa hänelle hyvät mahdollisuudet tutustua ihmisiin paremmin. Hänen kielitaitonsa paranee entisestään ja hän voi verkostoitua sitä kautta eri yhteisöihin.

Yleisesti ottaen hän kertoi aloittaneensa koulun jo kuukauden Suomessa olon jälkeen, joten hänellä ei ollut paljoa passiivista aikaa. Tiukan aikataulunsa vuoksi hän ei koe olevansa yksinäinen. Toisaalta välillä hän kokee yksinäisyyttä ystävien puutteen vuoksi.

Passiivinen tekemättömyys on varmasti vaikeaa yksinäisyyttä kokevalle. Yksinäisyys voi tällöin tuntua tilanteelta, josta ei ole ulospääsyä. Tämän vuoksi olisi tärkeää päästä mukaan johonkin toimintaan.

5.3 Haastateltava 3

Kolmas haastateltava on noin samanikäinen mies, kuin toinenkin haastateltava. Hän kertoi asuneensa Suomessa neljä vuotta. Hänen suomenkielen taitonsa oli erittäin sujuvaa.

Mikseristä hän kokee saavansa hyvin seuraa, mutta aivan edellisen haastateltavan tavoin hän haluaisi tutustua enemmän suomalaisiin. Hänkin kokee sen kuitenkin vaikeana. Hänen mukaan se olisi tärkeä osa kotouttamisen nopeuttamiselle. Mikä on totta. Useampi haastateltava kertoi selvästi kaipaavansa suomalaisia kontakteja. Mikserin toiminta periaate tukee juuri tätä. Ehkä toiminnassa on vielä kehitettävää, koska useampi kokee suomalaisten kontaktien vähyyden negatiivisena.

Hän käy ammattikoulua. Koulukaverit ovat hänen mielestään ihmeellisen etäisiä. Hän osaa erittäin hyvää suomen kieltä, mutta silti he tuntuvat etäisiltä. Ehkä koulun edetessä kaverit muuttuvat läheisimmiksi.

Tästä huolimatta hän ei koe itseään yksinäiseksi, koska hänellä on perhe ja sisarusia lähialueilla.

Koulun jälkeen hän haaveilee työelämään pääsemisestä. Työelämään pääseminen tukee yksilön verkostoitumista ja vähentää yksinäisyyttä huomattavasti. Koulun käyminen on siis toimiva suunta suomalaiseen yhteiskuntaan verkostoitumiselle.

5.4 Haastateltava 4

Viimeinen haastattelu tehtiin suomen kielellä, mutta englannin kieltä käytettiin paikkaamaan kielivajeita. Tämä oli ainoa haastattelu, jossa toimin näin.

Haastateltava oli ollut Suomessa noin vuoden, mutta osasi suomen kieltä yllättävän hyvin. Hän halusi käyttää suomen kieltä mahdollisimman paljon, että oppisi sitä nopeasti lisää.

Vapaa aikaansa hän kuvailee tylsäksi kotona vietettynä, mutta Mikserissä hänellä on kivaa ja mielekästä tekemistä. Hän koki vahvasti olevansa osa Mikserin yhteisöä.

Hänkin käy tällä hetkellä kahta erilaista koulua. Hän haaveilee lukiosta ja sieltä paremman suomenkielen oppimisesta. Juuri kielen oppiminen tukee verkostoitumista ja itse kotoutumista. Huomasin Kielitaidon tärkeyden kaikkien haastateltavien kanssa

Hänellä on vaimo ja lapsi. Muutamia suomalaisia ystäviä lukuun ottamatta hänellä ei ole paljoa kavereita.

Hän kokee että oma tulevaisuutensa on paljon parempi, kuin hänen lähtömaassaan. Hän kuvailee, ettei osaa sanoa kuinka kiitollinen on saamastaan avusta. Täsmentääkseen tätä tunnelmaa lainaan hänen kommenttiaan mikseristä suoraan. ”Mikseri tosi paras paikka”. Lausahdus ilmaisee selvästi hänen kokevan projektin toiminnan hyödylliseksi.

POHDINTA

Mikserin asiakkaiden keskuudessa ilmenee yksinäisyyttä. Verkostoituminen ja kielen oppiminen vähentää yksinäisyyttä. Kouluun tai töihin pääsy on tärkeässä roolissa verkostoitumisessa. Mikserin toiminta on siis monipuolisesti hyödyllistä ja ennaltaehkäisevää.

Koin saavuttaneeni työlleni asettamat tavoitteet. sain monipuolisesti kerättyä aineistoa ja aineiston tulokset ovat mielestäni realistisia. Vastaajat siis luultavasti ymmärsivät kysymykset suhteellisen hyvin.

Yksinäisyys on vaikea aihe. Ketään ei voi pakottaa ystävyys suhteeseen ja se on yksi syy mikä tekee siitä niin haastavan. Ihmiset eivät välttämättä arjessaan etsi aktiivisesti uusia kaverisuhteita, mikä niitä etsivälle voi tuntua kiusalliselta. Heikko kielitaito vaikeuttaa vahvasti kaverisuhteiden luontia.

Työhön on tärkeää liittää myös tutkimuseettistä pohdintaa. Eritoten maahanmuuttajien kanssa tehtävässä tutkimuksessa on hyvä hahmottaa tutkimusjoukon ymmärtämisvaikeudet. Osa vastaajista on voinut vastata kysymyksiin ilman niiden ymmärtämistä. Osa kysyi selvästi, mutta joku on voinut haluta lomakkeesta eroon mahdollisimman nopeasti. Tällöin vastaukset voivat olla vääriä. Huomasin vastauksissa myös hieman ristiriitaisuutta. Tämä voi kertoa ymmärtämisvaikeuksista. Tätä ei ollut kuitenkaan paljoa.

Olin myös paikalla lähes jokaisessa kyselylomakkeen täytössä. Onko mahdollista, että oma läsnäoloni vaikuttaisi tuloksiin? Ehkä osa vastaajista halusi miellyttää minua ja vastasi heidän mielestään minua miellyttävät vastaukset. Tästä hyvänä esimerkkinä on mielestäni vastaus lähtömaa kysymykseen. "Finland" vastausvaihtoehto ei oikein kuulosta realistiselta. Oma läsnäoloni oli tosin tarpeellista, eikä tutkimus olisi onnistunut ilman sitä. Asiakkaat tulkkasivat myös kyselylomaketta toisilleen muutamia kertoja. En voi olla varma ovatko he alun perin ymmärtäneet kysymystä oikein. Tämä voi hieman laskea tutkimuksen luotettavuutta.

Omaa työtä on myös hyvä arvioida. Tutkimus oli prosessina minulle ensimmäinen ja huomasin sen selkeästi. Onnistuin mielestäni hyvin kyselylomakkeiden

toteuttamisessa. Itse haastattelut toisaalta olisivat voineet olla syvällisempiä. Olisi ollut viisaampaa tehdä haastatteluille oma runko. Tällä tavoin jokainen haastateltava kertoisi tarkemmin samoista aiheista. Tämän helpottaisi tulosten analysointia.

Työtä tehdessäni sain paljon arvokasta kokemusta itselleni. Opin niin tutkimusprosessin tekemisestä, kuin maahanmuuttajien kanssa vuorovaikuttamisesta. Toivottavasti voin hyödyntää näitä vuorovaikutus taitoja tulevaisuuden työelämässäni.

Työ kartoittaa tilannetta melko yleisellä tasolla pienen projektin sisällä. Jatko tutkimukselle on tilaa. Tutkimuksestani voidaan vetää hieman johtopäätöksiä, mutta se ei kuitenkaan tavoita kaikkia maahanmuuttajia tai Mikserin asiakkaita. Juuri nämä tavoittamattomat voivat olla alttiita yksinäisyydelle. Tulokset voivat siis sen vuoksi olla hieman vääristyneitä.

LÄHTEET

Jaakkola M. 2000. Asenne ilmasto Suomessa vuosina 1987–1999. Teoksessa Liebkind K. (toim.) Monikulttuurinen Suomi. Etniset suhteet tutkimuksen valossa. Gaudeamus/ OY yliopistokustannus, 28–30.

Mielenterveyden keskusliitto, Yksinäisyys. Viitattu 26.4.2017: <http://mtkl.fi/tietoa-mielenterveydesta/aikuisille/yksinaisyys/>

Nevalainen V. 2009. Yksinäisyys. Edita publishing OY

Tiikkainen P. 2011. Yksinäisyys teorioiden valossa. Teoksessa T. Heiskanen & L. Saaristo (toim.) Kaiken keskellä yksin. Yksinäisyyden syyt, seuraukset ja hallintakeinot. Ps-kustannus jyvaskylä, 59–76

Tilastokeskus. 2016. Maahanmuuttajat väestössä. Viitattu 26.4.2017: <http://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa.html>

Ulkoasiainministeriö. 2017a. Somalia: matkustustiedote. Viitattu: 26.4.2017: <http://www.formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=341409&culture=fi-FI>

Ulkoasiainministeriö. 2017b. Afganistan: matkustustiedote. Viitattu: 26.4.2017: <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=340113&nodeid=17246&contentlan=1&culture=fi-FI>

Väestöliitto. 2017a. Maahanmuuton perusteet. Viitattu: 26.4.2017: http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja/maahanmuuttajat/maahanmuuton-perusteet/

Väestöliitto. 2017b. Maahanmuuttajien määrä. Viitattu: 26.4.2017: http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja/maahanmuuttajat/maahanmuuttajien-maara/

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuksessa käytetty strukturoitu kyselylomake

Liite 2. Mikseri esite

Liite 1 1(5)

Hei! Olen Ville Tolonen. Opiskelen Lapin ammattikorkeakoulussa sosionomin tutkintoa. Opinnäytetyö on osa sosionomin tutkintoa.

Teen opinnäytetyötäni Kemissä Toivola-Luotala settlementti ry:n Mikseri-projektissa. Tutkin Mikserin toiminnan vaikutusta asiakkaiden yksinäisyyteen. Kerään tietoa opinnäytetyöhöni tämän kyselylomakkeen ja Mikserissä tekemiäni haastattelujen avulla.

Tämä kyselylomake on osa opinnäytetyöni tiedonkeruuta. Lomakkeeseen vastataan nimettömästi. Pyydän sinua vastaamaan kysymyksiin rehellisesti.

Kyselyyn vastaajat valitaan satunnaisesti. Kysely on vapaaehtoinen ja tarjolla halukkaille joulukuun 2016 aikana.

Opinnäytetyön kyselylomake

1. Yleiset kysymykset

Ympyröi vastauksissa oikea vaihtoehto.

1) Sukupuoli

Mies/Nainen/Muu

Liite 1 2(5)

2) Ikä

0-15

16-25

26-40

41-63

64+

3) Lähtömaa

2. Mikserikysymykset

4) Kuinka usein käyt mikserissä?

Joka päivä

Pari kertaa viikossa

Kerran viikossa

Kerran kuussa

satunnaisesti

5) Oletko tutustunut mikserin kautta suomalaisiin?

Kyllä

Ei

6) Oletko tutustunut Mikserin kautta maahanmuuttajiin?

Kyllä

Ei

7) Oletko tutustunut suomalaisiin Mikserin toiminnan ulkopuolella?

Kyllä

Ei

Liite 1 3(5)

8) Oletko tutustunut maahanmuuttajiin Mikserin toiminnan ulkopuolella?

Kyllä Ei

9) Olen kokenut yksinäisyyden tunnetta Suomessa asuessani

Kyllä Ei

10) Minulla on mikserin toiminnan lisäksi mielekästä tekemistä vapaa-ajalleni.

Kyllä Ei En osaa sanoa

11) Minulla on harrastuksia Mikserin toiminnan ulkopuolella.

Kyllä Ei

3. Mielenpäätämät

Seuraaviin kysymyksiin vastataan ympäröimällä yksi numeroista. Arvot ovat seuraavat:

"1" Täysin samaa mieltä, "2" samaa mieltä, "3" en osaa sanoa tai neutraali, "4" eri mieltä ja "5" täysin erimieltyä.

12) Osaan suomen kieltä

1 2 3 4 5

13) Koen pärjääväni suomenkielisessä keskustelussa

1 2 3 4 5

Liite 1 4(5)

14) Heikko kielitaitoni vaikeuttaa uusiin ihmisiin tutustumista

1 2 3 4 5

15) Minulla on kavereita

1 2 3 4 5

16) Saan tukea ystäviltäni

1 2 3 4 5

17) Saan tukea sukulaisiltani

1 2 3 4 5

18) Mikserissä käynti on vähentänyt yksin viettämäni aikaa

1 2 3 4 5

19) Koen olevani osa Mikseri ryhmää

1 2 3 4 5

20) Koen olevani osa suomalaista yhteiskuntaa

1 2 3 4 5

Liite 1 5(5)

21) Koen yksinäisyyttä

1 2 3 4 5

22) Voit vielä halutessasi kertoa omia ajatuksia yksinäisyydestä

4. Lopetus

Lomakkeista saatu tieto ei vaikuta vastaajiin henkilökohtaisesti, eikä tuloksia pyritä yhdistämään vastaajaan missään vaiheessa.

Kiitos vastaamisesta!

Liite 2 1(2)

Mikserin osoite:
Kauppakatu 5 A 2 krs.
94100 Kemi

Puhelin: 040 679 5576

Aukioloajat:
avoinna arkipäivisin
Neuvontaa ja ohjausta ma klo 12-16 ja to klo 9-15
Ryhmiä kokoontumisajat löytyvät Mikseristä ja
facebookista

Kotisivu:
<http://www.toivola-luotola.fi/mikseri-projekti/>

Sähköposti: mikseri@toivola-luotola.fi
www.mikseri.fi

 Mikseri -projekti

Ihmisten kesellä,
ihmisten kesken.

 Setlementti
Toivola-Luotola

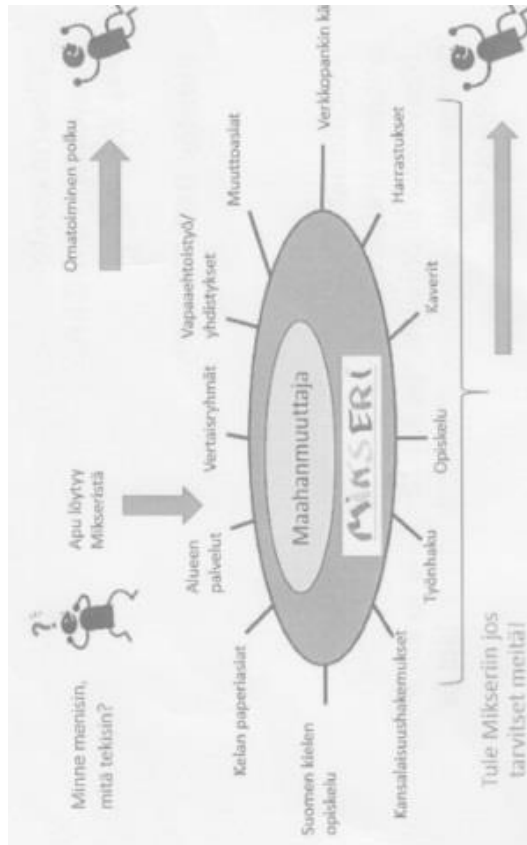
KOHTAAMISPAIKKA

MIKSERI

TOIMINTAA HARASTAUSRYHMÄÄ YHDESSÄ OLOA NEUVONTAA INFOITUNTA

Liite 2 2(2)

Mikseri on vuoden 2014 alussa Kemissä aloittanut Meri-Lapin alueen maahanmuuttajaprojekti. Projekti toimii RAY:n avustuksella ja sitä hallinnoi Toivola-Luotolan Setlementti ry. Toiminta-aika on 2014-2016.

Mikseri tarjoaa vapaaehtoistyön mahdollisuuksia maahanmuuttajille ja kantaväestölle.

Maahanmuuttajille tarjotaan palveluohjausta ja neuvontaa arjen asioissa sekä tietoa ja neuvoja alueen palveluista, tapahtumista ja harrastusmahdollisuuksista.

Mikserissä kokoontuu ryhmiä ja kerhoja projektihenkilöstön ja vapaaehtoisten vetäminä.

Mikserissä harrastetaan, pelataan, tehdään ruokaa, opiskellaan suomen kieltä, kehitetään omaa osaamista ja kotoudutaan yhdessä.

Vertaisryhmiä vetävät maahanmuuttajat itse.

Mikseri järjestää teemailtoja sekä tutustumiskäyntejä kerran kuukaudessa vaihtuvin aihein.

Mikserissä on tietokoneita ja internetiäsiakaskäyttöä varten.

Mikseri on matalan kynnyksen kohtaamispaikka, onne on helppo tulla. Kohtaamispaikka sijaitsee Kesämerin keskustassa.

Mikserissä kulttuurit kohtaavat.

Mikserissä toimitaan monikulttuurisessa yhteistyössä alueen asukkaiden, viranomaisten ja yhdistysten kanssa. Toiminnassa pyritään edistämään väestön kaksisuuntaista kotoutumista